

Kelan valtuutettujen yleiskokous

Aika 18.2.2020 klo 16.00

Paikka Eduskunta, Mannerheimintie 30, kokoustila A116

Läsnä	Valtuutettu Riikka Slunga-Poutsalo	puheenjohtaja
	Valtuutettu Ritva Elomaa	
	Varavaltuutettu Eeva-Johanna Eloranta	1 – 8 §, osittain 9 §
	Valtuutettu Bella Forsgrén	8 – 12 §, osittain 7 §
	Valtuutettu Antti Häkkänen	1 - 8 §, osittain 9 §
	Valtuutettu Anna Kontula	2 – 12 §
	Valtuutettu Markus Lohi	1 – 8 §, osittain 9 §
	Valtuutettu Mika Niikko	1 - 7 §, osittain 8 §
	Valtuutettu Ilmari Nurminen	
	Valtuutettu Kristiina Salonen	
	Valtuutettu Sari Sarkomaa	
	Hallituksen varapuheenjohtaja Mira Nieminen	
	Pääjohtaja Outi Antila	1 – 7 § ja 9 – 12 §, osittain 8 §
	Johtaja Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma	1 – 7 § ja 9 – 12 §, osittain 8 §
	Johtaja Nina Nissilä	1 – 7 § ja 9 – 12 §, osittain 8 §
	Erikoisasiantuntija Maritta Korhonen	7 §
	Yksikön päällikkö Niina Linkova	8 §
	Etuusjohtaja Anne Neimala	9 §
	Johtava riskienhallinnan asiantuntija Heikki Launiemi	9 §
	Lakiasiainpäällikkö Leena Uikkanen	sihteeri

1 § Kokouksen avaaminen

Puheenjohtaja Riikka Slunga-Poutsalo avasi kokouksen.

2 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin kokous laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi (valtuutettujen johtosääntö 4 § ja 5 § 1 mom.).

3 § Asialistan hyväksyminen

Hyväksyttiin asialista. *Liite 1.*

4 § Pöytäkirjan tarkastajan valitseminen

Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin valtuutettu Antti Häkkänen.

5 § Valtuutettujen vuosikello 2020

Merkittiin tiedoksi vuoden 2020 vuosikello. *Liite 2.*

Päätettiin, että huhtikuun yleiskokous pidetään Kelan tiloissa.

6 § Kelan hallituksen varapuheenjohtajan puheenvuoro

Hallituksen varapuheenjohtaja Mira Nieminen esittäytyi ja kertoi aloittaneensa hallituksen varapuheenjohtajana viime vuonna.

Uuden hallituksen järjestäytymiskokous pidettiin tammikuun lopulla. Hallituksen puheenjohtajana toimii Vertti Kiukas. Hallitus kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa.

Hallituksen vastuut ja tehtävät on määritelty Kansaneläkelaitoksesta annetussa laissa. Lakisääteisten tehtävien lisäksi hallitus keskustelee laajalti ajankohtaisista Kela-asioista. Edellisen hallituksen kaudella strategiatyö oli vahvasti esillä. Uusi hallitus toteuttaa edellisen hallituksen vahvistamaa strategiaa ja varmistaa sen jalkauttamisen. Strategiset tavoitteet ovat luottamus ja yhteistyön vahvistaminen, asiakaskokemuksen kehittäminen sekä tiedon liikkuvuus ja hyödyntäminen.

Hallituksen työ on strategista ennakointia. Maailma muuttuu nopeasti ja Kela on keskeinen yhteistyökumppani monille. Kelalla on laaja vaikutus ympäristöön. Myöskään yksilöä ei saisi unohtaa, jokaisen asiakkaan pitää saada tarvitsemansa palvelu. Johtajat ja asiantuntijat valmistelevat asiat hallitukselle ja hallitus keskustelee sen pohjalta asioista.

Esillä ovat olleet myös IT-asiat mm. Kanta-palvelujen kehittäminen, kyberuhat ja riskienhallinta. Keskusteluissa on ollut myös henkilöstön maalittaminen ja Kelan toimistojen turvallisuus.

Sijoitussuunnitelman vahvistaminen kuuluu hallitukselle. Hallitus saa useamman kerran vuodessa katsauksen sijoituksista.

Hallitus haluaa edistää yhteistyötä mm. ministeriöiden kanssa. Tiedonkulku ja -välitys yhteistyötahojen kanssa on tärkeää.

Valtuutettujen terveisinä hallitukselle esitettiin toive, että hallitus olisi aktiivisesti vaikuttamassa siihen, että Kelaa koskeva lainsäädäntö saataisiin ajan tasalle.

7 § HE-luonnos laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä (VN/12603/2019)

Erikoisasiantuntija Maritta Korhonen kertoi, että sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annettu laki on yksi merkittävimmistä laeista Suomessa. Kanta-palvelut on toteutettu ja toimeenpantu sen perusteella.

Vuonna 2015 asetettiin työryhmä valmistelemaan lain muutosta. Vuonna 2018 valmistelutyö jatkui STM:n virkatyönä. Eduskunnalle annettiin joulukuussa 2018 hallituksen esitys lakimuutokseksi, mutta esitys raukesi huhtikuussa 2019.

Asiaa koskeva uusi hallituksen esitysluonnos lähti lausuntokierrokselle 18.11.2019 ja lausuntoaika päättyi 14.2.2020. Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle huhtikuussa 2020.

Esitetyt muutokset ovat merkittäviä sote-toimijoille ja asiakkaille. Tulossa on isoja muutoksia Kelan vastuulla oleviin sekä sote-tuottajien tiedonhallinta- ja tietojärjestelmäpalveluihin. Tämä edellyttää riittävän pitkiä siirtymäaikoja.

Lain kokonaisuudistus on erittäin tärkeä ja sen käynnistäminen on kiireellistä. Lakiluonnoksessa on kuitenkin vielä korjaus- ja tarkennustarpeita ennen lopullista hallituksen esitystä. Kela on antanut lausunnon esitysluonnoksesta ja tuonut esille korjaustarpeet. Asioita on käyty läpi yhteistyössä STM:n kanssa ja Kela haluaa tukea ministeriötä

siinä, että laista saadaan sellainen, että se voidaan panna täytäntöön.

Toimeenpanon kannalta ongelmallisinta on se, että voimassa olevan lain suostumusmenettely on poistumassa terveydenhuollon ja sosiaalihuollon sisäisten tietojen luovutusten osalta. Sen tilalle on tulossa henkilökohtainen informointimenettely eli jokaista asiakasta on informoitava henkilökohtaisesti tietojen luovutuksesta. Tämä edellyttää isoa toiminnallista muutosta ja myös teknistä muutosta sote-toimijoiden tietojärjestelmiin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon välisiin tiedonsiirtoihin on tulossa suostumusmenettely.

Muutosten toteutus ei jää kiinni Kelasta, koska Kelassa on jo muutosten toimeenpanon osalta suunnitelmat. Laki on tärkeä ja se mahdollistaa paljon hyviä asioita, mutta olisi vielä pohdittava, voitaisiinko henkilökohtaisen informoinnin sijasta käyttää massainformointia. Myös Omatietovarannon osalta lakiin tarvitaan tarkennuksia. Olisi tärkeää saada lainsäädäntö kuntoon pian, koska moni muu asia ei etene ennen sitä.

Pääjohtaja Outi Antila totesi, että erityisesti toimeentulotuen toimeenpanossa olisi hyötyä siitä, että tieto Kelan ja kuntien välillä kulkisi. Myös sen vuoksi Kelassa toivotaan nopeaa toteutusta.

Kelan hallitus käsitteli asiaa edellisellä kaudella aiemman hallituksen esityksen pohjalta. Uusi hallitus ei ole vielä käsitellyt asiaa, mutta asia on tulossa sen käsittelyyn myöhemmin.

Puheenjohtaja totesi, että valtuutetut vievät kukin omalta osaltaan nyt saatua Kelan viestiä eteenpäin.

Merkittiin esitys ja sen liitteet tiedoksi. *Liitteet 3 – 3c.*

8 § **Johdon kuljetuspalvelut**

Valtuutettujen joulukuun kokouksessa oli esillä johdon palkat, palkkiot ja edut. Tuolloin sovittiin, että valtuutetut saavat myöhemmin tarkemman selvityksen johdon kuljetuspalveluista.

Yksikön päällikkö Niina Linkova oli valtuutettujen joulukuussa esittämien kysymysten pohjalta koonnut tietoja Kelan omistuksessa olevista virka-autoista, niiden käytöstä henkilö- ja muihin kuljetuksiin sekä kustannuksista. Kelan hallituksen päätös pääjohtajan ja johtajien palkasta ja muista etuuksista edellyttää, että Kelassa noudatetaan virka-autojen osalta valtiovarainministeriön ohjeistusta.

Pääjohtaja ja johtajat poistuivat paikalta siksi aikaa, kun valtuutetut kävivät keskustelua esityksestä.

Valtuutetut kiittivät saamaansa seikkaperäistä selvitystä asiasta. Keskustelussa todettiin, että on hyvä, että Kelassa noudatetaan valtiovarainministeriön linjauksia.

Puheenjohtaja totesi, että esittely vastasi valtuutettujen edellisessä kokouksessa esittämiin kysymyksiin. Vaikka kyse on asiasta, jonka hallitus päättää, on hyvä, että valtuutetut saavat päätöksen taustat tiedokseen.

Merkittiin esitys tiedoksi. *Liite 4.*

9 § **Pääjohtajan katsaus**

Pääjohtaja kävi lyhyesti läpi etuuksien läpimenoajat. Tavoiteajoissa on pysytty vam-

maisuuksia lukuun ottamatta. Vuodenvaihteessa toimeentulotuen osalta oli vaikeuksia pysyä 7 työpäivän lakisääteisessä käsittelyajassa. Nyt käsittelyaika on 6,5 työpäivää ja käsittelyaikaa pyritään edelleen saamaan lyhyemmäksi. Koska kyse on keskimääräisestä käsittelyajasta, on käsittelyaika joidenkin asiakkaiden kohdalla ylittänyt 7 työpäivää. Kelassa etsitään ratkaisuja sille, että jatkossa ei käsittelyajan ylityksiä tapahtuisi.

Kelan tavoitteena on käsitellä ensisijainen etuus ja toimeentulotuki samanaikaisesti. Yleisen asumistuen osalta tämä onnistuu lähes aina. Sen sijaan työttömyysetuushakemuksien osalta tämä ei onnistu, jos TE-toimiston lausunto työvoimapolitiittisista edellytyksistä puuttuu.

Keskustelussa nousi esille kysymys, onko Kelassa riittävästi panostettu siihen, että asiakas voi hoitaa asiansa kerralla kuntoon. Pääjohtaja kertoi, että kun asiakas jättää hakemuksen Kelan palvelupisteelle siellä katsotaan, että hakemuksessa on tarvittavat liitteet ja pyydetään asiakasta toimittamaan puuttuvat liitteet. Verkkopalvelussa on kuvaus, mitä liitteitä hakemukseen tarvitaan. Jos liitteitä puuttuu, Kelasta soitetaan ja pyydetään toimittamaan ne. Liitteet voi toimittaa verkkopalvelussa valokuvina.

Käsittelyaikojen pitenemisen vuoksi puheluiden määrät ovat kasvaneet vuoden ensimmäisinä viikkoina ja vastausprosentti on jäänyt sen vuoksi alhaiseksi.

Asiakkaat ovat tyytyväisiä palvelupisteiden ja puhelinpalvelun kautta saamaansa palveluun. Verkkopalveluihin on enemmän tyytymättömyyttä. Asiointimäärät palvelupisteillä ovat hieman laskussa.

Kelan korvaamien taksien osalta tilanne on kohtuullisen hyvä. Palvelut ovat sopimuksemukaisia koko maassa lukuun ottamatta Etelä-Pohjanmaata, jossa puhelinpalvelun jonotusaika ylitti sopimuksessa edellytetyn. Sinne on lähetetty sopimussakko.

Johtaja Kari-Pekka Mäki-Lohiluoma totesi, että Kela toivoo riittävän pitkää siirtymäaikaa, mikäli lainsäädäntöä ollaan taksien osalta muuttamassa.

Hallitus on esittänyt, että vanhustenhuollon hoitajamitoitusten rahoittamiseksi Kela-korvauksia leikataan. Etuusjohtaja Anne Neimala kertoi, että Kela selvittelee asiaa yhteistyössä STM:n kanssa. Vielä ei tiedetä tarkkaan, mihin leikkaukset tulevat kohdistumaan. Leikkaukset ovat kuitenkin niin suuria, että juustohöylämalli ei ole mahdollinen, koska siten korvaukset jäisivät niin pieniksi, että niiden käsittelyn hallinnolliset kustannukset olisivat suuremmat. Asiaa koskeva hallituksen esitys annettaneen vuonna 2022 ja laki tulisi voimaan 2023.

Pääjohtaja totesi, että Kelassa on vielä kesken sen laskenta, kuinka suuresta summasta on kyse, mutta kyse on huomattavasti valtionosuutta suuremmasta summasta.

Rajat ylittävän terveydenhuollon uuden mallin osalta Kelalla on keskusteluyhteys ministeriöön. Edellisen sote-valmistelun yhteydessä rakennettiin jo uutta mallia melko pitkälle. Tuolloin esillä oleva malli olisi ollut hankala toimeenpanna ja Kela toivoo, että lopullinen malli olisi yksinkertaisempi.

Johtaja Nina Nissilä esitteli tietoturvan tilannekuvaa.

Todettiin, että kokous ei ollut enää päätösvaltainen.

Koska valtuutettu Antti Häkkänen joutui poistumaan kokouksesta, valittiin loppukokouksen ajaksi pöytäkirjan tarkastajaksi valtuutettu Ritva Elomaa.

Johtava riskienhallinnan asiantuntija Heikki Launiemi kertoi, miten Kelan hallitukselle ja valtuutetuille raportoidaan riskeistä. Lisäksi käytiin läpi riskienhallinnan tilannekatsaus.

Keskustelussa nousi esille kysymys, kulkeeko kentältä riittävästi tietoa riskeistä johdolle. Heikki Launiemi totesi, että Kelaan perustettu riskienhallintaverkosto toimii myös tiedon välittäjänä.

Pääjohtaja kertoi Kelassa esille tulleesta järjestelmävirheestä, joka johti siihen, että osa asiakkaiden muutoksenhakuun liittyvistä asiakirjoista ei siirtynyt 12.3.2018 – 3.12.2019 Kelasta sähköistä rajapintaa pitkin sosiaaliturvan muutoksenhakulautakuntaan. Kela on sopinut sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan ja vakuutusosoikeuden kanssa korjausmenettelyistä. Valtuutetuille kerrotaan myöhemmin, mitä vaikutusta virheellä on ollut päätöksiin.

Merkittiin pääjohtajan katsaus tiedoksi. *Liite 5.*

10 § Tiedoksi merkittävät asiat

Merkittiin tiedoksi valtuutettujen pöytäkirjat 6 – 9/2019, työvaliokunnan pöytäkirjat 13 - 14/2019, Kelan hallituksen pöytäkirjat 9 - 10/2019 ja tilintarkastajien pöytäkirja 3/2019.

11 § Muut esille otettavat asiat

Muita asioita ei ollut.

12 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Riikka Slunga-Poutsalo päätti kokouksen.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Leena Uikkanen
sihteeri

Tarkastettu

Riikka Slunga-Poutsalo
puheenjohtaja

Antti Häkkänen
valtuutettu, pöytäkirjan tarkastaja klo 17.55 asti

Ritva Elomaa
valtuutettu, pöytäkirjan tarkastaja klo 17.55 – 18.02